

Bezpieczeństwo i zarządzanie ryzykiem w terenie Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów ekoturystyka Specjalność - Jednostka organizacyjna Instytut Biologii i Nauk o Ziemi Poziom studiów I stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się Zaliczenie bez oceny Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Koordinator zajęć	Paweł Kroh		
Prowadzący zajęcia	Paweł Kroh		
Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się Zaliczenie bez oceny Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> • Wykład: 5, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia audytoryjne: 12, Zaliczenie bez oceny • Ćwiczenia laboratoryjne: 18, Zaliczenie bez oceny 		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest przekazanie studentom wiedzy i umiejętności związanych z zagrożeniami środowiskowymi występującymi w terenie oraz sposobów, metod i technik minimalizacji tych zagrożeń. W trakcie kursu wskazane zostaną najważniejsze czynniki ryzyka letnie i zimowe oraz omówione i pokazane zostaną metody zarządzania tymi czynnikami ryzyka dla siebie oraz dla grupy.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Zna podstawowe zagrożenia występujące w terenie, rozumie rolę zjawisk i procesów przyrodniczych jako czynników ryzyka dla turysty	K_W11, K_W20, K_W23	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji, Zajęcia terenowe
W2	Zna sposoby ewaluacji i redukcji podstawowych zagrożeń występujących w terenie	K_W23	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji, Zajęcia terenowe
Umiejętności:			
U1	Umie przeprowadzić ewaluację ryzyk związanych z daną imprezą turystyczną w terenie zarówno latem jak i zimą	K_U01, K_U04, K_U11, K_U19	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji, Zajęcia terenowe
U2	Potrafi zastosować metodę 3x3 Muntera do planowania wycieczek w terenie górskim zagrożonym lawinami oraz używać podstawowego sprzętu koniecznego w takim terenie	K_U01, K_U04, K_U11, K_U19	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji, Zajęcia terenowe
U3	Umie ocenić zagrożenia związane z kontaktem ze zwierzętami oraz zachować się w odpowiedni do sytuacji sposób	K_U01, K_U11, K_U19	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji, Zajęcia terenowe
U4	Umie udzielić podstawowej pomocy przy najczęstszych urazach	K_U04, K_U11	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji, Zajęcia terenowe
Kompetencje społecznych:			
K1	rozumie odpowiedzialność lidera za bezpieczeństwo grupy w terenie	K_K01, K_K03, K_K12, K_K13	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji, Zajęcia terenowe
K2	rozumie potrzebę nieustannego samokształcenia zarówno w kwestiach ewaluacji ryzyka jak i ćwiczeń z udzielania pomocy	K_K01, K_K03, K_K13	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Udział w dyskusji, Zajęcia terenowe

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ryzyka występujące w terenie	W1, U1, K1	Wykład
2.	Podstawowe metody redukcji ryzyka	W2, U2, U3, K1, K2	Wykład
3.	Rola lidera w ewaluacji ryzyka i jego redukcji, zarządzanie grupą w sytuacjach kryzysowych	W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Służby ratownicze - funkcje, możliwości, sposoby wezwania, komunikat wypadku	W2, U1, K2	Wykład
5.	Zagrożenie lawinowe: analiza komunikatów lawinowych, czynniki zwiększające zagrożenie lawinowe, wybór trasy przejścia, metoda redukcyjna 3x3 Muntera, ABC lawinowe i akcja partnerska	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia audytoryjne, Ćwiczenia laboratoryjne
6.	Inne zagrożenia związane z warunkami zimowymi: szacunek wydłużonego czasu marszu, nawigowanie przy pokrywie śnieżnej, ocena stanu grupy, sposoby minimalizacji wychłodzenia w oczekiwaniu na pomoc służb	W1, W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne, Ćwiczenia laboratoryjne
7.	Zagrożenia pogodowe - burza, załamanie pogody, zagubienie, uraz uczestnika	W1, W2, U1, U3, U4, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne
8.	Zagrożenia związane ze spotkaniem ze zwierzętami (niedźwiedź, dzikie psy, węże itp.): zachowanie przy kontakcie, minimalizacja zagrożenia, opatrywanie ukąszeń	W1, W2, U3, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne
9.	Podstawy pierwszej pomocy urazowej - ocena stanu poszkodowanego, tamowanie krwotoków, opatrywanie ran, RKO	W2, U4, K1, K2	Ćwiczenia audytoryjne, Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład
Ćwiczenia audytoryjne	Dyskusja, Projekt, Praca w grupie, Warsztaty
Ćwiczenia laboratoryjne	Praca w grupie, Warsztaty

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	do zaliczenia wykładów konieczna jest obecność na wszystkich zajęciach
Ćwiczenia audytoryjne	ćwiczenia mają charakter warsztatowy, do ich zaliczenia wymagana jest 100% obecność oraz wykonanie kart pracy oraz zrealizowanie zadań w terenie
Ćwiczenia laboratoryjne	ćwiczenia mają charakter warsztatowy, do ich zaliczenia wymagana jest 100% obecność oraz wykonanie kart pracy oraz zrealizowanie zadań w terenie

Literatura

Obowiązkowa

1. Boyes, M. A., & O'Hare, D. (2003). Between safety and risk: A model for outdoor adventure decision making. *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*, 3(1), 63-76
2. Moda, H. M., Filho, W. L., & Minhas, A. (2019). Impacts of climate change on outdoor workers and their safety: some research priorities. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(18), 3458
3. Chrustek, P. (2009, September). Promotion of secure mountain exploration by the Anna Pasek Foundation. In *International Snow Science Workshop (Vol. 27)*.

Dodatkowa

1. Fazel, S. S., Fenton, S., Braun, N., Forsman-Phillips, L., Holness, D. L., Kalia, S., ... & Peters, C. E. (2023). Tailored Sun Safety Messages for Outdoor Workers. *Safety and Health at Work*, 14(1), 43-49.
2. Kroh P. (2020). Identification of landing sites for rescue helicopters in mountains with use of Geographic Information Systems. *Journal of Mountain Science*, 17, 261-270
3. Balon, J., Kroh, P. (2003). Wpływ turystyki letniej na krajobraz doliny Horcones (Andy Południowe, Argentyna). W: Pietrzak M. (red.) *Krajobraz - Turystyka - Ekologia. Problemy Ekologii Krajobrazu*, t. XI, s. 73-84.
4. Kroh, P., Orkisz, A. (2018). Map of ambulance accessibility of mountainous areas with use of geographical information systems, Suski district. 18th International Multidisciplinary Scientific GeoConference SGEM 2018, SGEM2018, Conference Proceedings, June 30 - July 9, 2016, Albena, Vol. 18, Iss. 2.3, pp. 463-470
5. Chrustek, P., Kolecka, N., & Bühler, Y. (2013, October). Snow avalanches mapping—Evaluation of a new approach. In *Proceedings of the International Snow Science Workshop* (pp. 750-755).

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	5
Ćwiczenia audytoryjne	12
Ćwiczenia laboratoryjne	18
Pozostałe godziny w kontakcie	2
Studiowanie literatury	10
Przygotowanie projektu	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 52
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
K_K01	Absolwent/ka ma świadomość konieczności ciągłego podnoszenia kompetencji zawodowych oraz autorefleksji dotyczącej posiadanej wiedzy i umiejętności w zakresie ekoturystyki.
K_K03	Absolwent/ka ma świadomość konieczności postępowania zgodnie z zasadami etyki organizatora/lidera turystyki, a także współorganizowania działalności turystycznej przyczyniającej się do ochrony lub/i poprawy stanu środowiska i jakości życia lokalnych społeczności.
K_K12	Absolwent/ka wykazuje aktywną postawę kształtowania wzorców świadomej konsumpcji wśród uczestników imprez ekoturystycznych.
K_K13	Absolwent/ka kultywuje i wdraża wzory właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim.
K_U01	Absolwent/ka umie dostosować się do zmieniających się warunków przyrodniczych (w tym pogodowych) oraz potrafi zachować się w sytuacjach nie w pełni przewidywalnych; potrafi oszacować ryzyko przebywania w terenie indywidualnie i dla grupy.
K_U04	Absolwent/ka potrafi komunikować się z otoczeniem, w tym za pomocą nowoczesnych mediów i dostosowywać przekazywaną wiedzę do wybranych grup społecznych.
K_U11	Absolwent/ka kompleksowo planuje i opracowuje programy imprez ekoturystycznych i wypraw specjalistycznych do różnych regionów świata.
K_U19	Absolwent/ka potrafi wskazać zasadnicze przyczyny współczesnych zagrożeń towarzyszących turystyce przyrodniczej i metody ich ograniczania.
K_W11	Absolwent/ka charakteryzuje procesy zachodzące w geosferze, hydrosferze i atmosferze, biosferze oraz potrafi wyjaśnić ich zróżnicowanie przestrzenne i ich uwarunkowania.
K_W20	Absolwent/ka rozumie, że przyroda jest centralnym elementem doświadczenia turysty w czasie wypraw/imprez ekoturystycznych.
K_W23	Absolwent/ka zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w stopniu pozwalającym na poprawne korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej i turystycznej.